

บทที่ ๒

วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกใช้เพื่อเลือกข้อความที่เกี่ยวกับ
จารีตประเพณีเพื่อนำมาสร้างมาตรา (Scale) กลุ่มที่สองใช้เพื่อตอบแบบสอบถาม
ที่สร้างขึ้นจากข้อความที่เลือกไว้

ในกลุ่มที่ ๑ ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๒ ประเภท คือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชนบทและกลุ่มตัวอย่าง
ที่อยู่ในกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างในชนบทเลือกประชากรในจังหวัดราชบุรี จำนวน ๒๔ คน เป็น
หญิง ๑๐ คน ชาย ๑๔ คน กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพฯ ใช้เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของ
โรงเรียนสาธิตมัธยม ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๔๐ คน เป็นชาย ๒๐ คน หญิง
๒๐ คน

ในกลุ่มที่ ๒ ใช้ประชากร ๑๒๐ คน จำนวน ๒๐ ครอบครัว เป็นครอบครัวในกรุงเทพฯ
ชนบุรี ๑๐ ครอบครัว ในชนบท ๑๐ ครอบครัว ซึ่งได้แก่ครอบครัวในจังหวัดอ่างทอง ๔ ครอบครัว
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๒ ครอบครัว นำมาแยกเป็นเพศ รุน และสภาพแวดล้อมของสังคมได้
ดังตาราง ๑

ตาราง ๑ แสดงจำนวนคนจำแนกตามเพศ รุน และสภาพของสังคม

	กรุงเทพฯ-ธนบุรี			ต่างจังหวัด			รวม
	สูงอายุ	กลางคน	วัยรุ่น	สูงอายุ	กลางคน	วัยรุ่น	
เพศหญิง	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๒๐
เพศชาย	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๒๐
รวม	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๑๒๐

ในการเลือกครอบครัวเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์มีกฎเกณฑ์ดังนี้คือ

๑. ต้องมีบุคคลสามรุ่นอยู่ในครอบครัว ซึ่งได้แก่คนสูงอายุ มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (ปู่ย่าตายาย) คนกลางคนมีอายุ ๓๕ - ๕๐ ปี (พ่อแม่) และเด็กวัยรุ่น มีอายุ ๑๓ - ๑๔ ปี (หลาน) ที่ยังไม่ได้แต่งงาน

๒. ในแต่ละรุ่นจะต้องมีทั้งเพศหญิงและเพศชายอยู่ครบ

๓. บุคคลทั้งสามรุ่นนี้ จะต้องอยู่ด้วยกันมาอย่างน้อยเป็นเวลา ๑๐ ปีขึ้นไป อาจเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือเป็นผู้ที่เข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกันก็ได้ แต่ไม่จำเป็นที่จะต้องพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน

ตาราง ๒ แสดงระดับการศึกษาจำแนกตามเพศ

ระดับการศึกษา	เพศหญิง	เพศชาย
ไม่เคยเข้าเรียน	๘	๕
ชั้นประถมศึกษา	๓๑	๒๑
ชั้นมัธยมศึกษา	๑๗	๒๔
ชั้นเตรียมอุดมศึกษา	๒	๖
อาชีวศึกษา	๑	-
วิทยาลัย - มหาวิทยาลัย	-	-
รวม	๖๐	๖๐

002269

ตาราง ๓ แสดงระดับการศึกษาจำแนกตามรุ่น

ระดับการศึกษา	สูงอายุ	กลางคน	วัยรุ่น
ไม่เคยเข้าเรียน	๑๔	-	-
ชั้นประถมศึกษา	๑๕	๒๐	๑๓
ชั้นมัธยมศึกษา	๗	๑๔	๒๔
ชั้นอุดมศึกษา	-	๖	๒
อาชีวศึกษา	-	-	๑
วิทยาลัย - มหาวิทยาลัย	-	-	-
รวม	๔๐	๔๐	๔๐

ตาราง ๔ แสดงระดับการศึกษาจำแนกตามสภาพแวดล้อมทางสังคม

ระดับการศึกษา	ในเมือง	ในชนบท
ไม่เคยเข้าเรียน	๒	๑๒
ชั้นประถมศึกษา	๒๑	๓๑
ชั้นมัธยมศึกษา	๒๔	๑๗
ชั้นอุดมศึกษา	๔	-
อาชีวศึกษา	๑	-
วิทยาลัย - มหาวิทยาลัย	-	-
รวม	๖๐	๖๐

แบบสอบถาม

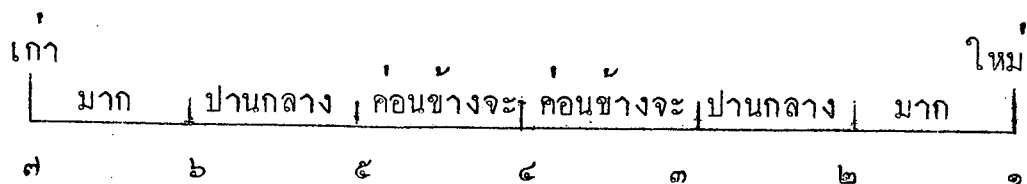
ขบวนการในการสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น ๒ ระยะด้วยกันคือ

ระยะที่ ๑ รวบรวมเกี่ยวกับจารีตประเพณี จากหนังสือ บทความ และ Draft proposal ของ Osgood นำมาดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสังคมไทย รวบรวมได้ ๕๖ ข้อ นำมาตัดสินว่าข้อใดควรจะเป็นจารีตประเพณีของคนหัวเก่า ข้อใดควรจะเป็นจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ แล้วนำไปทดสอบเพื่อที่จะหาอำนาจจำแนกโดยไปทดสอบกับกลุ่มประชากรในจังหวัดราชบุรีที่ศึกษาว่าจะเป็นคนหัวเก่า และกลุ่มประชากรในโรงเรียนสาธิตมัธยมที่ศึกษาว่าจะเป็นคนหัวใหม่ โดยการสัมภาษณ์ให้ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความทั้ง ๕๖ ข้อ (ภาคผนวก ก) แล้วนำมาหาอำนาจจำแนกโดยใช้ ๒๗ % บนล่าง ตามสูตรของ Johnson (ภาคผนวก ก) เลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก ๐.๒๖ ขึ้นไป ได้ ๓๔ ข้อ นำมาเลือกอีกครั้งหนึ่งตามความสนใจของผู้วิจัย เหลือ ๑๐ ข้อความ ซึ่งเป็นข้อความของคนหัวเก่า ๕ ข้อความของคนหัวใหม่ ๕ ข้อความ

ระยะที่ ๒ สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดทัศนคติ ชนิด Semantic Differential ของ Osgood โดยนำเอาข้อความแต่ละข้อความ มาสร้างมาตรา (Scale) ๑๐ มาตรา ซึ่งแต่ละมาตราประกอบด้วยคุณสมบัติที่เป็นชนิด Bipolar ซึ่งด้านหนึ่งของมาตราจะเป็นคำคุณศัพท์ทางกานติ (Positive) อีกด้านหนึ่งของมาตราเป็นคำคุณศัพท์ที่แสดงลักษณะของความไม่กานติ เช่น สบายใจ - ไม่สบายใจ ซึ่งคำคุณศัพท์เหล่านี้ดัดแปลงมาจากของ Osgood ภายใน ๑๐ มาตรานี้ มีคุณศัพท์ที่แสดงลักษณะอยู่ ๓ ชนิด คือชนิดที่เป็นการประเมินผล (Evaluation) เช่น มีประโยชน์ - ไร้โทษ ชนิดที่เป็นการกระทำ (Potency) เช่น แข็ง - อ่อน และชนิดที่เป็นการกระทำ (Action) เช่น ช้า - เร็ว ซึ่งคำคุณศัพท์ทั้ง ๓ ชนิดนี้ Osgood and his Colleague¹ เชื่อว่าเมื่อใช้วัดทัศนคติจะทำให้

¹ David Krech, Richard S. Crutchfield and Egerton L. Ballachey, Individual in Society. Me. Graw-Hill Book Company, 1962 p. 167 - 169.

สามารถทราบถึงทัศนคติในด้านที่เกี่ยวกับความรู้ ความเชื่อ (Cognitive)
เช่น เกา - ใหม่ และด้านความรู้สึก (Affective) เช่น ดี - ไม่ดี
ภายในแต่ละมาตราแบ่งเป็น ๗ ของ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นำแบบทดสอบที่สร้างเรียบร้อยแล้วนี้ไปทดสอบ (Pilot test) กับ
ครอบครัวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑ ครอบครัว เพื่อความชัดเจนและความเข้าใจ
ในคุณศัพท์นั้น ๆ แล้วนำมาดัดแปลงแก้ไข

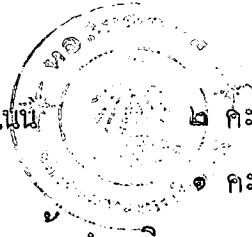
วิธีดำเนินการ

๑. นำแบบทดสอบไปสัมภาษณ์กับกลุ่มประชากรที่ได้เลือกไว้ โดยที่พยายาม
ควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ที่จะเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การได้ยินได้ฟังการสัมภาษณ์
ก่อนที่จะให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยพยายามไม่ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ยินได้ฟังการสัมภาษณ์ก่อน
การให้สัมภาษณ์

๒. นำแบบทดสอบที่ทำแล้วมาให้คะแนน โดยให้คะแนนดังนี้คือ ถ้าผู้ให้
สัมภาษณ์ตอบไปทางคุณศัพท์ที่เป็นไปในทางบวกมาก ให้คะแนน ๗ คะแนน

บวกปานกลาง ให้คะแนน	๖ คะแนน
ค่อนข้างจะไปในทางบวก ให้คะแนน	๕ คะแนน
เฉย ๆ ไม่ไปทางบวกหรือลบให้คะแนน	๔ คะแนน
ค่อนข้างจะไปทางลบให้คะแนน	๓ คะแนน

ลบปานกลางให้คะแนน ๒ คะแนน
 ลบมากให้คะแนน ๑ คะแนน

๓. รวมคะแนนที่ได้แต่ละข้อความ แล้วนำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. รายเฉลี่ยของคะแนน จากคะแนนในแต่ละเรื่อง เมื่อแยกเป็น เพศ รุ่น และสภาพแวดล้อมทางสังคม นำมาหารายเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบกันในแต่ละตัวแปร ที่ทำการศึกษา การหารายเฉลี่ยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{E x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนคะแนนเฉลี่ย
 $E x$ แทนผลรวมคะแนนทั้งหมด
 N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มนั้น

๒. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดลักษณะการกระจายของข้อมูล ถ้ามีค่าสูงแสดงว่าคะแนนที่นักเรียนได้กระจุกกระจายกันมาก หรือแตกต่างกันมาก ถ้ามีค่าต่ำก็กระจุกกระจายน้อย หรือมีคะแนนใกล้เคียงกันทั้งกลุ่ม การคำนวณความเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N E x^2 - (E x)^2}{N}}$$

เมื่อ S แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $E x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $E x^2$ แทนผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทนจำนวนตัวอย่างในกลุ่ม

² J.P.Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education. Mc.Graw - Hill Book Company, New York 1950 p.44

³ George A Ferguson, Statistical Analysis in Psychology and Education. Mc Graw-Hill Book Company, New York 1966 p. 67

๓. วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบ

$P \times Q \times r$ Factorial Experiment Having N Observation Per Cell
 เพื่อหาส่วนรวมของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มีมากกว่า ๒ ตัว จะแตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญหรือไม่ โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 F &= \frac{MS_A}{MS_{\text{within}}} \\
 &= \frac{MS_B}{MS_{\text{within}}} \\
 &= \frac{MS_C}{MS_{\text{within}}}
 \end{aligned}$$

เมื่อ	F	แทน ค่าที่จะพิจารณาใน	F - distribution
		:	
MS_A		แทน ค่า Mean Square	ของตัวแปรในเรื่องเพศ
		:	
MS_B		แทน ค่า Mean Square	ของตัวแปรในเรื่องรุ่น
		:	
MS_C		แทน ค่า Mean Square	ของตัวแปรในเรื่องสภาพ
			แวดล้อมทางสังคม
		:	
MS_{within}		แทน ค่า Mean Square	ภายใน

⁴ B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design. Mc. Graw - Hill Book Company, New York p.p. 348 - 357.

และถ้าพบว่า คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการทดสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ก็จะเปรียบเทียบในแต่ละคู่ โดยใช้ Studentized q-statistic แบบ
Newman - Keul Method.⁵

5

Ibid., pp. 81 - 85.